

Hasta Şaire

(Yunanistanın en büyük partilerinden birinin üyesi olan evrensel İsmoçevçiler) gazetesi Nazım Hikmet'in bu şiirini yayımlamıştır. Makroisos toparama kampında Nazım'ın bir gün konuşma tuttuğunu Yunan gazetelerimiz delesiz ve Lidemize aşağıdaki parçaları yayımladığımız şiirde Nazım'ın hitaf etmiştir. Bu şiir 14 Mayıs tarihinde aynı gazetedeki resmedilmiştir.)

Nazım Hikmet Cehennem yosununu Yunanistan'a içti

Yanıp yakıldığından duyduğun dünya
İnceyi yaratırınca sarıdığını soat
Geceyi sulak çuina etdik
Burdak bulak kesildik canlıklar
İsrauhul zalandından gıyın sesini
Diledik şargırlar elimize
Bütün zıvanalar güren sesini

Artık Nazım'ın sesini duyuyoruz

Avıg içi şadlar zıvanalar duyuyoruz
Arak otazında ucinin parı
Artık Nazım konuşuyoruz

Nazım, Nazım otuz üçüncü
künde bir duygu var bu gece
Sanki sağ elini bağıyor
Kelepe

Nekâsusu dün geldi
Nâsretin kurtuluş bir kuş gibi
Bir el gibi dağıldıdan uzandı
Kulüne bu kelime odund ve titredik
Şöyle bir yama etdik

İdedik ki, bukrinosun damgasını İlayetin eklebânesi
Dedik ki o namus fedai olan kampınuz
Vatandaşımız İvan

Bizim zâmanın övünüş yaktır arkaas
İse dört yamuz, çakıl hastamızın yer
Ağır ağır doluşan çalı enazlar
Nâsret oldu da etmiş ge-ğed mektubun
Geçdik İnceyi şargırlar bir yana
Keş vemaş korvan geçmez birim buradan
Nâsret etti de mektubun geçti aradan
Bizim bu diyarda olan İlayetin
Yok eşi menendi dünyaya
Geçekelin bunları söyleyip yarmak
Yasak

Şükûrüm bil ki Nazım beşikte beşeler ağladı
Ana babalarını düştüğü çileli aşkı
Halkı bir bebe ne düşündür
Kendi cancağında teskin

Mum sönmek üzere
Kendi haline ağıyor oldu

Kusura hakına arkadaşlarıydın geliyor
Söndü tesa dağıtım namı
Sahlan hayat
Bekliyoruz

Makroisos parolasiyle seni selâmlayan
kardesin
Melmas Londemis

Amerikalıların Protestosu

AMERİKA:
Beri Emreler birliği Türk
gürlüsin hapsettilerini protesto
ediyor.

New-York'daki, «Beri Emreler Birliği» Merkez Komitesi, Türkiye Cumhuriyetine ve New-York'daki Türk Hâlerleri Bârosuna, Washington'daki Türk Seferiye vasıtasıyla şu telgrafı çekmişlerdir:

«Böğür şair Nazım Hikmet'in hapsettilerini protesto

etmişlerdir. Bizler de bu protesto ederiz. Bu birliğe sever sirta mahkûmlu-yeti, Türkiye'de demokrasinin ve adaletin hiç bir zaman mevcut olmadığını bir kez daha ifade ederiz. Nazım Hikmet'in derhal buradan kurtulmasını talep ederiz.

— Sekreter

— Öksen Saryan

Başkan

Dr. N. G. Bohalyan

Cemiyet-Sanat ve Nâzım Hikmet

Cemiyete birbirine aykır zentânterli yapışmaları ve eserleri hazırlayan bir sosyal sistem varsa veyahut bu züfak defak değişiklikleri zıt durumları devam ettiren rejimler veya partiler âkidedar geliyorsa, bu sadece değerkelme birinden fazla olmasın mümkün kilmaz. Fakat aynı zamanda zaruri hale de koyar.

Denilebilir ki bu şartlar altında «değerlerin geçerliliği de kabul edilecek kotası ne olmalıdır?» sualine verilecek cevap; «çoğunluk ve insanlık yararına» olacaktır.

Gerçekten herhangi bir devlet, politikanın sistemine veya ideolojisinin yaygınlığına ve güvencazanması, o zaman yüzde yüz aklıklı halka kavraması, dünya nispetlerini — istisnasız — insanlık emrine koymasına imkânlandır.

Bu şu demektir ki, sadece küçük bir zümreye refah sağlayan ve üretimin, dağıtım — eşitlik söyle duruşun altında edili daha ömürün, bundan başka, sosyal ilişkilerin bir takım mehalâlerden ibaret olduğunu kabul ettiği hükümetler için tamamlamak için yabancu sosyal sistemin, v. s. nin kabul edilebilirliğini, zira bir sosyalizm insanınmânsûz ükürlerine geçilebilirliğini, geçiş bir bütün saltatığını ve köstâzlığını iddia ve gücüyle ifade eden, âldatıcı düşünce ve sistemleri, realiteye dönüşümü gerçekleştirilemez misine ne dayanarak siddetle red etmezler.

«Büyük bir insanlık yararına» ifadesini sadece kabul etmek yetmez. Bir de onun nasıl tatvik edileceğini, yani nasıl ve nerde olarak yapılacağı ve değişim içinde ne şekilde kullanılacağını bilmek gerekir.

Ancak böyle hareket edilirse devşer ve çözümler cemiyetin bütün fertlerince kabul edilmiş ehiyete imtiyaz ve ayrıfâzlı maza tekelâsına ve «kâğıtlarına» ve diğer yollarla ki, 20 net asırda sosyal ilimlerin de umumi temsilçisi bu merkezdendir.

Çünkü, ilim emreleri ve sadece realiteye dayanmaz. Bunlara ilâveten su cüvâbi de belâttir ki, devşerince ve âldatıcı düşünce, bir

çok etmek için emilimle sosyal ilminin modern metodları ve aynı zamanda çoğunlukun mali olanakları, ileri ve aktif insanın faaliyeti ve sağ dünya mahsulâtı aydınlatılmasıdır.

Bu açıdan bakıldığı zaman yarıdım(1) in, KARA KUVVET'İN ve POLİTİKA SANAT, bunların sömürülüşünün ve önemi; onlara açıklanmış azınlık mahsus münâsi objektif olarak anlaşılır, ziddiyetlerin neden nasıl mevcut olduğunu ve bu bütün milliyetlerarası münâsibet bakımından ne gibi vâsıtalarla yapılmalıdır devam edilebilmesi sebepleri ortaya çıkar.

İkinci Dünya Harbinde bir umumî olarak ve müzâdânın gidiş «çakıların refahı, kuruluşa karşılığı, hürriyet, eşitliğe kavuşması» ve «bunları elde etmek için de her vasıta ve imkân kullanılarak savması» doğrudur.

Her vasıta ve imkân ağında; «Şir, roman, hikâye, şarkı, film, tiyatro yollarına kullanılarak aktif şekilde mücadele etmek ve Sarı nebâde, Raman dağında, Mahmut Paşada olan bölgeleri, New-York'ta demokratik(2) ükürün altında ve bağınında; tek tek hazırlanan TROST-LER'e ve Demokrasi(3) liberal sistemine bağlanması imkânına kavuşur.

Lebahkur Süresi

Pehlivanlar cümle İbretan soyunmuş İrzan

Her biri aşkık etmişler zâmiri.
Gök kulübü sevak ve kan kokuyordu.
Ezerim,

Tarı gelmiş demirin.

Vademin erişip çatışım İddiler,
Kavaklar erişip yere çöktüler.

Ve çınar ağaçları
Gördükler haykırarak,
Bâkilerin yılan ölüleri gibi

Sığınağın toprakları.
Pehlivanlar cümle İbretan soyunmuş İrzan

Kızıl kumullu kuşlar kayalar,
Hazır otlanma...

Vademin erişip çatışım İddiler,
Kaharlı, köpüklenmiş dalgalı.

Başladılar çatışınma...
Gök kulübü sevak ve kan kokuyordu.

Ve rüzgâr
Yülesini ağır ağır, çoğalk çık git
Bireli, biriki ve an vahitte.

«Ah eddilen derinim
«Yer oynadı yerinden»
Yüküldü köpükler kemeriherim.

Ezeliş teğler kapandı yüzü koyun...
Bu dem kayam demdir.

Bu bulur İnkâllıklar kayıyın suyun...

Ben içeri düştüğümdenberi

Herşey halk için

(Büyükbaş 1. set sahifede)

ten başka her şey değildir.

Ben içeri düştüğümdenberi

Güneşin etrafında on kere döndü su dinya.

Ona sorarsanız

«İfâ bile edilmeyen,
mikroskobik bir zaman.»

Rama sorarsanız:

«Oğ senesi ömrümün.»

Bir kursakolentim vardı

ben içeri düştüğüm sene

Bir haftada yazı yazı tikkeniverdi.

Ona sorarsanız;

«Bütün bir hayat.»

Rama sorarsanız:

«Adam sende, bir iki hafta.»

Ketillikten yatan Osman,

ben içeri düştüğümdenberi
dolusu dışarıda bir vakit,
sonra kaçakçılıktan tekrar düştü içeri
altı ayı doldurup çıktı dışarı tekrar
dün mektup geldi, evlenmiş,
bir çocuğu olacağını baharında.

Simdi on yasma bası,

ben içeri düştüğüm sene

ama zahm'ne diyen çocuklar.

Ve o yata inice uzun bırakılı tayları
rahat gıcık sağır birer kusur oldular çoktan.

Folhat zeytin fidanları hâli fidan.

hâli çocuklar.

Yeni meydanaşar açılmış uzaktaki şehrimde

ben içeri düştüğümdenberi

Ve bizim hane halkı

bilmediğin bir sokakta

görmediğin bir evde oturuyor .

Pamuk gibiydi, bembeyaz çamaşık

ben içeri düştüğüm sene

Sonra vestiyaya bindi,

bizim barda, içerde, birbirini yedi millet
yuruk kadar, sımsiyah bir tayın için

Simdi serbeslediy yine.

fakat esmer ve fatmaz.

Ben içeri düştüğüm sene

İKİNCİSİ başlamıştı heniz.

Dachau kampında fırınlar yakılmışmış.

Atom bombası atılmışmış Hiroşima'ya.

Boğuşmanın bir çocuğun karnı gibi aktı zaman

Sonra kapandı resmen o fasıl

Simdi ÜÇÜNCÜ'den bahsediyor Amerikan dolarları.

Fakat gün işi her şey suçmen

ben içeri düştüğümdenberi.

Ve «Karaahşık kenarından

onlar ağır ellerini kaldırsalara basıp
doğrudurları yarıyayına

Ben içeri düştüğümdenberi

güneşin etrafında on kere döndü dinya

ve aynı israrla tekrar ediyorum yine

ben içeri düştüğüm on sene

onlar için yazdığım;

«Onlar ki, loprakta karnesca, suyla balık,

havada kahır çoktular

kerrek, covur

cahîl, haldim

ve çocuklular

Ve kahreden

yaratın ki onlardan

Sarkı'aruzula yalnız onlara mucabirleri vardır

ve gayrus

meselâ on sene yatmam

iki-ü gıznat.

Yakınşark Haberleri

Bağdat'da çığır... «Kilâmet 21-
Arşid» gazetesi, 25 Mayıs gün
ve 1063 numaralı sayısında şöyle
yazaraktadı:

«Şahidat Arşidkâranın bir
grup, Bağdat'taki Türk Eleşîğî-
ne girmek, Irak aydınlarını,
Türk bir aydınlarının himmetini
Şair Nâzım HİKMET'e katılmaya
işin girişikleri münâfakâne de
teklîfikâretin Türk hükümetine
bildirmiştiler imişlerdir.»

Aynı gazetede, 28 mayıs gün
ve 1065 numaralı sayısında
şöyle yazaraktadı:

«Posta ise karlı mahallede sa-
kinlerinden 25 inna ziyâde bir
astıkıp aldık. Bu mektupları işin
işgen vatanşığı, «Şahidat'taki
Türk Eleşîğî'ne girmek, Türk
hükümetine, Türklerin hü-
yûs HİMANİET için Nâzım HİK-
metin serbesi hâkimânâ bak-
kındaki işlevlerini desteklemeye
ve cîdâkârânâ bildirmişlermiş-
tiyey İnk. İstisnâ ve temsilcileri-
ni leyid etdiklerini yazarakta-
dır.»

Gazetemiz, bu mektubun, Türk
Eleşîğî'ne dikâat nazımına arz
eder.

Aynı gazete, 29 Mayıs gün ve
1066 numaralı sayısında şöyle
yazaraktadır:

«Bir Irak girişiminden habet-
bahâk bir grup, Bağdat'taki Türk
Eleşîğî'ne ziyâde, Türkiye Cum-
huriyetkânâ bir meselâ gide-
terek, zâime karış kayışığı ve
dikâatîlik rejimine karış ve
hürriyet ve demokrasî uğruna
savatışığı için 13 sene müddetle
ve vâsilelerle kalan ziyâde Türk

sairi Nâzım HİKMET'in serbesi
burakılmışın, istemiyelerdi.
Aynı gazetelerin 1 haziran gün
21 sayıdadın:

«Bütün posta işi çok ismali bir
meselâ aldık. Bu meselâ, yeni
Türk hükümetinden, istemiyer-
dik sair Nâzım HİKMET'in 13 se-
ne kalığı ve içimde tiriş-i

kesetlere meselâ burakılmışın ki
piston kurtarılmasını istemekte
dir, «İnkâ» diyor bu meselâ,
«Bu istisnâ kapote kalmasın, bu
işin ötekânâ işi derhalas bir
şair için büyük bir sulim tes-
ki etmektedir.»

Aynı gazete, 21 mayıs ve 1068
numaralı sayısında «Şahidat'tan
şöyle adlı okuyucus mektupları
öğünmüş. İsmad içinde bir oku-
yucus adlıdır şu mektuba şu
mektuplar:

«Açık dikâatîlik bir meselâ-
keticî yeteşığı zaman birinci
yazışığı işi, mahalefî emmek ve
onun karışında dikâat işin su-
ruların zâime uğrakmışdır. Büy-
leşe o, müddet hürriyet için
işgenâş apâllarına aydınlarını
bir fikirler tayvân kimseleri
öğünmüşdür.»

Bir yerli hükümetten, bir fi-
kirlere ve Türk millette
yazışığı kimselerinden dolayı işi-
li müddet ve içimde işgen mah-
pus şair Nâzım HİKMET'e ser-
besi burakılmışın bekliyor.

* Lübnan aydınları, Nâzım'ın
serbesi burakılmasını için, Türkiye
hükümetine büyük ve müddetli,
bir petisiyon göndermişlerdir.

SANATA DAİR

«Hakkiki sanat, hayatı absetilren san'attır. On-
da hayatın bütün öğütlerini, münâfakâretine, li-
hom'arına, zâferlerine, mağlûbiyetlerine, aşkına, in-
san karakterinin bütün tecellilerine tesvîd edilmiş
Hakkiki san'at, hayat hakkında yazış fikirler ver-
meyen san'attir!»

«Yeni şair, şir İsmâ'ın vezân işgenâ, konuşma li-
sâsı diyir ayrı ayrı Basmâr tanımıyor. O, bir tek
İsmâ'ın yazıyor. Uydurma, sahte, sun'î olmayan
canlı, genç renklî, derin, azamî mürekkep - yani
sade beşme - bir Beşme içinde, hayatın bütün umur-
ları vardır. Şair, şir yazarken başka şahsiyet, ko-
nusurkânâ kavışa vâkıfâ başka şahsiyet değildir.
Şair; bulutlarda uçtuğunu vehmeder de önce deşir,
hayatın içinde, hayatı beklilikliandıran bir vatan-
dadır!»

NAZİM HİKMET

FRANSA'DA:

NAZİM HİKMET'İN ÖLÜM TEHLİKESİNDE...

Hayatını hakikî hürriyette
yaşadın büyük şair, 13 yıldın-
ber hapistedir.

Türkiye'nin en büyük şairi
olduğuna göre şüphesiz yok ki,
Türkiye hükümeti işgen vatan-
şısında kalacaktır.

Nâzım HİKMET'i kurtarma ko-
mitesi, büyük şair hakkındaki
yazışığı, hükümeti itiraz etmek ve
müddetle insanşığı en basit ka-
nûnlarına hürriyet edilmeye
girmek istiyen kimseleri Anka
raya, Türk Bâziletiçürânâ te-
şraf okutmuş ve yazı Paris'teki
Türk Eleşîğî'ne kayırmaya davet
etmektedir.

«Sâli Güzelir Çukar
Şahidî ve bu sayıya yazış
işgenâ filân İnkâr edile-
mez!»

MUSTAFA FİKAN ÖZTAY
Adres: Paşa Mahallesi
Kaya Sok. No. 2
Beşiktaş
Osmanbey Mağazası